

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна
примірника
16 сот.
На провінції
20 сот.

Виходить що дня
рано крім по-
ділка.

політична, економічно-суспільна часопись.

(Редакція Руська ч. 3.)

Дрожать, що треба глянути правді в очи.

В останніх днях зачали Поляки знов бити у великий дзвін і прикликати всякі чисті і нечисті сили на ратунок zagrożеної „польської“ Холмщини. А приводом до польського занепокоєня є поворот збігців на Холмщину. І дивне диво. Поляки через такі довгі місяці силували ся вговорити в себе, ба й переконати других, що Холмщина, се корінно польська земля, заселена польським населенем, яке нічого не хоче й чути про Україну, а лиш на силу забране при повороті російським військом в глибину Росії, мріє на своїм вигнанню про поворот на свою землю — під польські крила... Чого то не робили Поляки, щоби про те переконати передовсім окупаційні власти, бо на тих ім хвилево і з огляду на витворене положене найбільше залежало. Фальшовано історію, роблено відповідну до потреби статистику холмського населеня; словом не було середника ні способу, якого-би не ужито на переведене доказу, що на Холмщині все був polski Bóg i polski lud“...

Сумне і обурююче в тій цілій справі було передовсім те, що польські заборчі заходи находили все підпору й допомогу з боку австрійських окупаційних властей. В тім напрямі ведено роботу з гори, створено цілу систему для наданя Холмщині бодай позірної знамені польської землі, а один з люблинських ц. к. генерал-губернаторів (з добре нам відомим назвиськом!) заявив отверто в своїй інавгураційній промові, що він, як ц. к. австрійський генерал-губернатор вважає-ме своїм завданем і метою стреміти й довести до того, щоби і „ся часть холмського населеня, яка не відчуває і не розуміє по польськи, стала польською...“

Так ось, коли З. У. Р. і „Союз визволення України“ звернули ся в своїм часі до міродатних чинників з предложенем, щоби для Холмщан заснувати українську часопись, полковник Крогульський відповів, що на Холмщині є лиш Polen, Juden und Russen, тому і непотрібна там українська часопись, яка моглаби нести небажаний (очевидно для п. Крогульського і його земляків) заколот. Коли українські громади в письмах, скріплених сотками підписів, домагали ся заснованя української школи, їх домаганя відкидано. Більше свідомих українських вїттів і селян інтерновано в Польщі. Та найклясичнішим може приміром і ілюстрацією для творених на Холмщині відносин і системи є те, що на холмську землю, напоєну кровю уніяцьких мучеників — не допущено уніяцького духовенства ні уніяцького луцького Владика. Що більше — роблено заходи, щоби і греко-католицьких полєвих духовників переносити з Холмщини лиш ізза того, що місцеве населене горнуло ся до них. З-найменше сподіваної сторони йшов терор до тої міри, що люди боялись признавати ся, що вони „Русини“, „гр.-католики“ або „православні“. Ті погрози не все кінчили ся на словах. Вистане переглянути річник „Kurjer-a Lwowsk-ogo“, де в дописях капеляна польських легіонів кс. Панася, писало ся явно і цинічно про знева-

жене церков і валене хрестів... А тимчасом польські організації вели систематично і послідовно колонізацію української землі Мазурами. На полишені газдівства вивезеного Москалями українського селянства напливали хмари спроваджених Мазурів, які там осідали і розгадувались.

І ось стала котитись поворотна філя збігців. Не раз і не два писали ми про те, які трудности роблено збігцям не-Полякам, які хотіли вертати у свої рідні оселі на Холмщину. В Берестю стояли цілі поїзди холмських скитальців, що в голоді і нужді ждали на Passierschein у свою вітчину, у свою рідну хату. Та філю повертаючого народу годі було здержати. Є вісти, що виселенням Холмщанам вже тепер легше приходить ся добитись під свою рідну стріху.

Щож кажуть на те Поляки? Вони сильно занепокоєні, а жерело їх тривоги ось в чім: прийдець ся глянути дійсно-сти в очи. Поляки розуміють, що під походом тої дійсности звалить ся скоро ціла їх теорія про „польську“ Холмщину. Атже вертають на Холмщину правдиві її діди — українські мужики, сини і внуки тих, що колись свою кров проливали за Україну, за греко-католицьку віру — як грізне мрево, стануть перед польськими мазурькими зайдами правдиві законні власники покинутих загород.

І Поляки дрожать. Заговорить дійсність і числа — проти яких не поможе ні генерал-губернатор, ні п. Крогульський... А яка справа представляєть ся чисельно, Поляки зачинають явно розуміти. Ось недавно оголосив в люблинській пресі д. Генрик Верценський статистичний матеріал в справі виселеного руху в 483 громадах австро-угорської окупації. Коли візьмемь ся під увагу, що ціла австро-угорська окупація обіймає 495 громад, то зібрана Верценський статистика дає повний майже образ відносин на тій області. П. Верценський стверджує передовсім, що еміграцію до Росії викликали головно насильства, погрози і намови російського війська. Натомість римо-католицьке польське духовенство, де і як могло, протидідало тому рухови і всею силою здержувало його.

Еміграція з 483 громад австрійської окупації представляє ся, після обчислень Верценського, ось як:

Повіт:	Забрано до війська	Виселено	Остало ся
Люблинський	6616	9850	214214
Любартовський	3275	5702	82690
Пулавський	5800	10476	122340
Янівський	4229	13172	115534
Красноставський	5848	9725	97957
Замостейський	4220	13612	114953
Білгорайський	3339	25248	71840
Холмський	5919	59957	67750
Грубешівський	3156	44877	46917
Томашівський	3173	40338	53061
Радомський	4745	2946	174546
Ілжецький	3499	6042	116891

Повіт:	Забрано до війська	Виселено	Остало ся
Конєцький	4006	3813	131144
Козеницький	4424	11545	120881
Опатовський	3705	3904	148081
Опочинський	3739	1439	108426
Сандомірський	2416	1350	106182
Келецький	3020	5220	184006
Буський	3368	1398	144971
Андріївський	389	1569	82654
Меховський	212	1185	13756
Олькусський	170	1748	14500
Пинчівський	872	1971	11780
Волощівський	655	1464	101363
Піотрківський	2762	881	219075
Новорадомський	3022	5319	228955
Домбровецький	414	9516	138004

Вистане уважно прослідити наведену статистику, зроблену Поляком Верценським, якого чей ніхто не посудить о тенденцію в нашу користь, а легко зрозуміти, де жерело польської тривоги з приводу повороту виселенців на територію окуповану австро-угорськими військами.

Видно, що найбільше людей пішло на виселене зі східних повітів люблинської землі. Сам п. Верценський признає, що причиною тої великої еміграції зі східних повітів була агітація православних попів.

Після обчислень Верценського з десятиох східних повітів виїхало в глибину Росії 8 прц. Поляків, 2 прц. „Rusinów-katolików“ і 90 прц. „Rusinów-prawoslawnych“. Значить на місці лишило ся около 92 прц. Поляків 7 прц. Українців-католиків та около 1 прц. Українців православних.

Сам п. Верценський признає, що полишена виселенцями земля або лежала облогом, о скільки не обробили її сусіди або „osadzeni (хто їх осадив?) w danej miejscowości uchodzący wojenni z innych okolic (читай: спроваджені мазури).“

Отже на холмську прадідно-українську землю вертає українське селянство. „Жде їх — як каже Верценський — важкий труд над відбудовою знищених осель і занедбаной землі та спори з хвилевим її газдою“. — Вимовно і проречисто сказане! Поляки розуміють, що у висліді спору українських виселенців з „szasowym gospodarzem“ треба буде землю віддавати дійсним власникам, себ. українським селянам. Поляки годять ся вже й на те, щоби між Мазурів, яким прийдець ся виїти з несвоєї хати, парцелювати більшу посілість, щоби лиш їх на Холмщині задержати і ратувати „polskość“ Холмщини.

І ось все те, що дієть ся під сю пору на Холмщині, є прелюдією нової національної боротьби, яка заповідаєть ся в цілій своїй силі.

Розуміють се Поляки і трублять на всі сторони, закликаючи для себе о підмогу. Польські днівники переповнені дописями про рееміграцію на Холмщину. їх тривожить, що рух той росте, і вже нині „roważnie zaważył na życiu pewnych środowisk“. Вистане собі уявити — пише „Gazeta poranna“ з 7 серпня —

що в сам холмський повіт вернуло 6.000 виселенців.

Поки-що потішають себе Поляки, що число вернувших Українців виносить лиш 20 прц., за те журять ся, що вертає багато німецьких кольтоністів.

Та вже нині й самі Поляки не закривають перед собою тої правди, що на свою українську землю вертає український нарід, тверда дійсність валить всі польські запевнення і докази, що Холмщина се польська земля з польським населенем.

І тут знов, так ярко як мало коли, виявляється короткозорість австрійських державних мужів, що ведені на шнурку ріжними Бурянами і Форгачами, дали себе обманути і одурити.

Так недавно у варшавській Раді стану гомоніли патетично — гримкі промови панів Бондзинських і Парчевських на тему холмського питання.

Так недавно снували ся коварства проти заключеного з Україною мира. Ідучи за голосом мадярсько-польських мельодій — дало ся наше правительство втягнути на манівці. Не ратифіковано мира з Україною, говорить ся про ревізію берестейського договору, хочь рівночасно заперечується ся чутки про приреченя Буряна. А берлінський „Vorwaerts“ пише мимо всього, що „демонстраційне покликуване польського правительства на прихильність Австрії супроти його домагань дозволяє на здогад, що у вістках про приреченя австро-угорського президента міністрів всеж таки криється зерно правди. Коли би сей здогад був слухний, виявилоби ся особливе положення, що зязані у війні дружбою Австро-Угорщина і Німечина, що найменше дотично одної мирової проблеми ведуть політику не лиш самостійно, кожна для себе, ба навіть проти себе“.

Та для нас се другорядна справа, як укладають ся відносини і дружба Австрії з Німечиною. Стоїмо перед великою подією. На нашій українській землі Холмщини займається нова пожежа, зачинається нова боротьба, в якій перемога при божих і людських правах — буде по наших боці.

Поляки дрожать, що приходять ся глянути правді в очи. Тепер говорити-ме дійсність, а не польські брехливі аргументи. А ся дійсність заповідає борбу і нашу перемогу.

Поляки переконують ся, що кожен шматок загарбаной ними української землі, буде для будучої Польщі розсадкою динамітом.

С. Ч.

Драма маршалка Айхгорна.

В телеграмі до німецького імператора Вільгельма величає гетьман Скоропадський маршалка Айхгорна „найблагороднішим оборонцем української щиро твореної державності“. В грамоті до народу ось в яких теплих словах відзиває ся гетьман про маршалка:

„Тому, хто не знав покійного полевого маршалка, трудно змирити якою великою, гіркою утратою є се для України. Генерал-полевий маршалок Ф. Айхгорн був щирим, переконаним прихильником і другом українського народу. Його метою було творення самостійної української державності. Признаючи в нашій народі невичерпані творчі сили, він тішив ся славною будучістю, яка жде Україну, і підкріплював всіма силами змаганя до творення української державності, навіть проти сих, що в нього не хотіли вірити.“

Ми з Тобою, Ти великий бойовнику! Як Твоя слава, як вождя не вмере у серцях німецького народу, так Твоя, повна переконання праця для добра України оставить глибокий слід в наших серцях і не загасне ніколи на сторінках української історії“.

На перший погляд здавало би ся, що ся заява гетьмана не є згідні з правдою і заправують радше на іронію — бо Айхгорн не був люблений на Україні. А мимо сего, вдумавшись глибше в суть річ, треба признати.

що розірваний бомбою російського революціонера бл. п. маршалок Айхгорн був справді прихильний для українського народу — прихильний по своему фасонові і розумію.

На становищі головного вождя німецької оружної сили на Україні маршалок Айхгорн кілька разів торжественно заявив ся рішучим прихильником могутої і незалежної української держави. Своєю симпатією для України висловлював він також приватно. Берлінські часописи подають уривок приватного листу маршалка Айхгорна до німецького різьбяря Рехберга, в котрім він ось що пише про Україну: „Читаю власне один уступ з Гердера. Писав він в своїм дневнику з подорожи 1869 р.: Україна стане новою Грецією. Гарний кольтоніст, веселе успособлене народу, його музикальні схованости, велика урожайність краю ще раз зацвітуть. І так з много малих народів, як колись в Греції, витворить ся обичайний нарід. Його границі сягати-муть по Чорне море, а звідтам в світ далекий. Радів би я дуже, як би здійснила ся та моя ворожба. З найсердечнішим поздоровленням — відданий Айхгорн“.

Сімдесятлітній старець Айхгорн, пишучи приватний лист до свого приятеля в Німечині, певно не кривив душою, а писав се, що йому говорила душа.

А мимо сеї щирої симпатії до України, мимо доброї волі до утворення української держави були на Україні люди, що замість вдячності для него, в нього не хотіли вірити, як каже гетьман в своїй грамоті і не любили його. В сім власне полягає драма маршалка Айхгорна. Він бажав і стремив до того самого, чого бажали і до чого стремили українські патріоти — а саме створення могутої незалежної української держави. Коло створення української держави маршалок Айхгорн продовжав на Україні роботу українських революціонерів та не міг зговоритись і взаємно порозумітись з сими українськими патріотами і ідеологами української державності.

Вдною сего взаємного непорозуміння і сумних його наслідків не є так особисті прикмети і бажаня Айхгорна, як його світогляд. Маршалок Айхгорн, консервативний німецький феодал і генерал, хотів після німецького взірця створити українську державу, опираюча її так, як в Прусах, на феодалських і капіталістичних основах. Шукуючи на Україні за людьми о подібнім світогляді, найшов він їх у українських поміщиків і кадетів, та на них хотів оперти будівництво української державності.

Маршалок Айхгорн видає отже розказ про управу ріп і через се ворухить проти себе українське селитство. Розказ сей виїшов за пізно, бо ріля і так в часі видання розказу була — о скільки се було можливе — управлена. Незручно також був переведений державний замах дня 29 цвітня проти української влади, котра і так в тім часі находила ся in statu suspensionis. І знову одієм спало непотрібно на маршалка. Йому приписувано вебо лихо, що скоїлось на Україні.

Саме в сім особисто незвиненім конфлікті між щирими симпатіями і змаганями, а мірама, які приймав маршалок Айхгорн до здійснення своїх цілей, лежить драма, яка не є особистою драмою Айхгорна, але драмою цілого німецького народу в його політиці на сході. Німці не уміють так, як Англіїці і Росіяни вдумати ся в піське чужих народів, не уміють приміняти ся до обставин. Зіткнувшись з чужими народами, вони або асимілюють ся, або стараються їх нагнути до себе, до свого взірця. Вони не можуть здобути ся на те, щоби піти на компроміс з реальними обставинами і життям. Драма Айхгорна на Україні є гейби персоналізацією драми німецького народу.

Самій смерті маршалка Айхгорна Українці неповинні. Гетьман, уарайнське правительство, всі українські партії включно до українських соціалістів-революціонерів, котрі були найбільшими противниками політики Айхгорна, всі згідно з негодованем осудили убійство маршалка, як негідний своєб політично борби. Президія національного Союзу

всіх українських партій явила ся після замаху у німецького посла Мума і висловляла обурення всіх Українців з причини убійства маршалка. Замах походив від Росіянина і вина за него не спадає на Українців. Президія з повним признанем висказалась про прикмети маршалка і зазначила, що він до самої смерті був приятелем України.

“Забороло” осередної Європи.

Польські часописи подають отсі дуже вимовні подробиці і назвіска з історії польського війська на службі антанті.

І так:

„Nowości Ilustrowane“ ч. 30. з д. 3. серпня пишуть під заголовком „Зелізна бригада на Сибірі“ ось що:

Після донесення „Norddeutsche Allg. Ztg.“ з Гаги, бюро Райтера довідує ся з достовірного жерела, що чеське військо на Сибірі — складає ся з многих російських відділів, якими проводять генерали: Ерделі, Алексєєв і Дутов, а також з польських відділів, яким повело ся після зарядження Німцями демобілізації, збігати через Україну і Румунію. Сі відділи остають під управою генерала Міхаєліса, буншого команданта другого польського легіону. Значить, в склад сих військ входить остання відомая залізної карпаської бригади, утвореної з польських легіонів в Галичині, які пізніше передістали ся на Буковину. Вождом їх є потковник Галер.

„Goniec krakowski“ з середи 7. серпня пише: Арештоване 500 польських легіонерів.

Берлін, 6. серпня. З Москви довісять, що в Нижнім Новгороді арештовано 500 польських легіонерів, які хотіли відійти звідси до відділів чесько-словацьких.

„Nowe Słowo“ з дн. 6. серпня пише під заголовком Польська кров по обох берегах Марки:

На французьким фронті в боях над Марною полила ся знов обильно польська кров так з боку німецького, де в певно наступі пішли полки, зложені в значних відсотках з Поляків, — як і з боку коаліції. Тут бороли ся американські Поляки, які після берлінських часописей мали потерпіти дуже значні втрати. Про силу польського легіону покищо нема ближших відомостей, крім донесеня, що по французьким боці боролось 70 дивізій, в тім 6 американських, 4 англійські, 2 італійські і одна польська. На остяючу часть складали ся кольтоніальні, французькі війська. Дочисливши до сього кінноту і другі групи військ, мав ген. Фош кругло півтора мільона людей.

Порозуміння між Поляками, Чехами і полудневими Славянами.

Недавно мава відбутись конференція чеських, польських і полуднево-славянських послів, яка доведла до висліду в виді письменної декларації.

Ся декларація потверджує солідарність славянських народів в Австрії слідуячимв словами: Зєдинені великою думкою самоозначена народів, бажанем незалежності і свободи, ідучи за приказом братерської солідарності в пересвідченю, що наші спільні цілі можемо осягнути тільки у спільнім зусилью, наміряють заступники Поляків, Чехів і полудневих Славян в хвилі сьогоднішнього світового перевороту, утворити постійно трійкий і нерозривний Союз трьох славянських народів, а саме польського, чеського і полуднево-славянського.

Адміністрація нашої часописі находить ся при вулиці Симустувській ч. 21.

Наслідник Айхгорна.

Генерал Кірхбах.

К. Б. Київ, 6. серпня. Наслідник маршалка Айхгорна, генерал Кірхбах прибув до Києва і переняв свою команду.

До убийства маршалка ген. Айхгорна.

Берлін, 3. серпня. (Вольф). Доконане замаху на Айхгорна наступило так скоро, що німецька сторожа, яка тутже находила ся і саме віддала поздоровлене проходячому маршалкови, не встигла перепинити атентату. В хвили атентату наближала ся Катеринською вулицею в напрямі вулиці Єлисаветської дорожка без пасажерів. Убийник хотів скочити на дорожку і утіти. Однак сторожа приловила його. Він старав ся виняти револьвер, але жовніри повалили його на землю. Візника арештовано. Чи був він причасний в замаху, досі не дано ся усталити. З розслідування відомків бомби показуєть, що вона була якоїсь спеціальної конструкції. Вона була величини руки, з тонкими стінками, запальником і виповнена кусками олова. В Києві арештовано много осіб, як підозрілих, що вони знали про маючий наступити замах.

Хто винен?

„Reichspost“ оголошує слідуєчі відомости про довіз укр. збіжжя: На Україні були ще великі припаси збіжжя з попередних жнив. Тяжко було однак наклонити селян, щоби віддавали збіжжя добродушно, так, що часто конче було уживати сили. Зібране збіжжя треба було везти дуже далеко до залізничної лінії. Коли його привезено на двірці, показало ся, що до дальшого закладованя збіжжя нема ані міхів, ані вагонів. Зсипували отже збіжжя на землю біля двірців. Виставлене воно було на дощі, а ніхто не пожурило ся за те, щоби його переховати. Нові транспорти зсипувало ся на давнє, вогке збіжжя. Воно поростало, гнило, а всі заходи і представленя справж не помогли, не наспіли ані мішки, ані вагони. Виспі власти здвигали плечима. — Зовсім инакше поступали Німці: Вони купували збіжжя з обезпеккою достави. В біжучім році Німці поступали також зовсім відмінно від Австрійців. Всі землі, які находять ся під нім. владою, були управлені і засіяні, землі, що принадлежать австр. правліню зістали дуже лихо управлені і використані.

На боєвих фронтах.

Львів, дня 7. серпня.

На Балкані, в Альбанії і в Італії триває з дальшим тягу незмінне воєнне положенє і часті у воєнних операціях.

На північнім фронті над річками Анкр, Авр і Сомою, передовсім на полудне від міста Мондіде ішли за манувший день незначні стежі з обох сторін і часами крішчала артилерійська перестрілка. На північнім березі Соми здобули Віртемберці перші англійські окопи по обох боках дороги Бре-Корбі. Над рікою Весль по обох сторонах від міста Фім на лінії Ржен-Жонсері пішли Французи з новими силами на приступ проти нових німецьких позицій. Німці протривали Французів з малинового ліса на правім березі ріки Весль і ваяли при сім кількох сот полонених. Впрочім приступ Французів відбито артилерійським і скорострільним вогнем. Місто Фім горить, Німці завзято обстрілюють Париж з далекострільної гармати. Після всіх признак французька офензива на довгий час перервала ся.

Вчорашні депеші доносять, що оружні сили антант сухопутні і морські заняли Архангельськ, російське портове місто над Білим

морем. Населене Архангельська мало помагати антантським військам і після занятя міста привитало їх з одушевленем.

Большевицьке правительство зарядило мобілізацію всіх річників від 1893 до 1897 р. у всіх великоруських і білоруських губерніях. Правдоподібно зверне ся також московське правительство по поміч до осередних держав.

На Сибірі ідуть бої між большевиками, а відділами військ генерала Горвата над рікою Амуром і у Владивостоці. Китай постановив вислати свої військові відділи до Владивостоку.

Сибірське правительство в Томску проголосило дня 5. серпня незалежність сибірської держави.

Професор Массарик, що тепер пробуває в Америці, звернув ся до большевицького правительства з представленем, щоби воно відступило свобідно Чехо-Словаків на французський фронт. Массарик, як голова Чехо-Словаків, годить ся на те, щоби їх відлучено в Росії без оружя.

З життя нашого учительства.

З кругів яворівського учительства пишуть нам:

Окружний Відділ „Взаємної помочи укр. народного учительства“ відновив свою діяльність дня 28-го марта сего року і числить дотепер 73 членів.

Ся організація українського учительства устроїла спільно з „Ognisko-m“ учительське віче дня 1-го липня сего року і вислала меморіали до рішачючих властей з відомими загально жаданями.

Крім культурної праці по всіх товариствах, українське народне учительство веде „Спілку торговельну Народний Дім“, якій приділено комісіонерство для обороту збіжжя і роздільно для Кружків консументів, яких є вже кільканайцять заснованих в повіті.

Сей Окружний Відділ „Взаємної помочи укр. народного учительства“ розіслав відозву до всего учительства в повіті в справі масового приступленя в члени „Господарської Спілки народного учительства“ в окрузі і запропонував відмінну листу кандидатів до Дирекції і Надзірної Ради від тої, яку розіслала Рада шкільна окружна, узгоднюючи польську меншість після розп. Ради шк. краєвої з дня 15-го червня сего року до числа 247/през. і є надія, що ся листа одержить більшість, що укр. учительству справедливо належить ся.

Окружний Відділ „Взаємної помочи“ не вважає за відповідне жадати особного заснованя для укр. учительства такої „Господарської Спілки для нар. учительства“ з причини, що укр. учительство увійде в більшість до її управи, а по друге, що при сепаратній організації двох „Господ. Спілок нар. уч.“ т. е. для української і польської особно в повіті, могла би бути одна більше і прихильніше форитована, чим друга, на чім лишень загал учительства в повіті міг би потерпіти.

Нехай лишень укр. учительство приляпнує по шкільних округах, щоби після сього розпорядку Ради шкільної краєвої перевело свою більшість до Управи в сих „Спілках“, де воно є в більшості, а в округах з меншстю вибрало чесних і характерних своїх представників, — то надіятись буде можна, що в сих „Спілках“ найде значну поміч.

Та кінці годить ся примітити, що сею, так важною справою, започаткованою Радою шкільною краєвою, ні українська преса, ні народна репрезентація дотепер не заінтересували ся як слід, бо дві дописи в „Ділі“ замість прояснити і докладно обговорити справу, впровадили тільки сумніви між українським учительством, чи воно має сепарувати ся в сій акції, чи йти спільно після розпорядку Ради шкільної краєвої. А справа ся великої ваги, бо правительством на саму Галичину на заснованє таких учительських „Господарських Спілок“ вже згодилось виасигну-

вати пять мільонів [корон, щоби народньому учительству прийти в сей спосіб в поміч.

Тому зволить Хвальна Редакція сих кілька гадок помістити в „Українськмі Слові“, а може вони спонукають декого до прилюдного поданя ініціативи і доброї ради, яке становисько має українське учительство зайняти в так жизненній і переважній справі, як основанє „Господарських Спілок народнього учительства“ по 84 шкільних округах з „Краєвим Союзом“ у Львові на чолі.

О. Власійчук.

Від Ред.: Містимо ще сей знаменний голос з провінції, звертаючи увагу учит. кругів, що Дирекція Товар. „Взаємна Поміч галицьких і буковинських учителів“ рішила вивзвати всіх учителів до вступу у згадані Спілки при строгім збереженю національних прав.

НОВИНИ.

— Український Банк парцеляційний, промисловий і торговельний, акційна спілка у Львові, сповіщає, що до сеї пори субскрибовано і виплачено акцій звищ, як один мільон триста тисяч корон. З огляду на успішність підписки, як також з сеї причини, що Банк вже від самого початку хоче розпоряджати більшими капіталами, рішив комітет основателів Банку зібрати не 3 мільони корон, але 6 мільонів корон, на-що дає йому дозвіл передвступна концесія. Тому підписка дальше продовжує ся.

Кождий Українець, який посідає свобідний капітал і якому залежить на розвитку рільництва, промислу і торгівлі, повинен скористати з доброї нагоди і умістити свій капітал в своїй рідній українській фінансовій інституції. В першій мірі з підпискою на акції повинні поспішити селяни і духовенство. У кожного українського селянина і священника повинна бути в посіданю хоч одна акція Українського Банку. Акції Українського Банку є доброю локацією для церковних і інших фондів, для капіталів на посаги, для свобідних капіталів позичкових і щадничих стоваришень.

Субскрибовану суму можна виплачувати готівкою або цінними паперами як: державними облігаціями і скарбовими бонами на воєнні позички, акціями і заставними листами інших акційних товариств, купонами і льосами. Цінні папери приймає Український Банк по посліднім курсі.

У всіх справах субскрипції належить звертати ся до комітету основателів Українського Банку на адресу: Тов. вз. кред. „Дністер“ Львів, ул. Руська, ч. 20.

— Загадочне убийство. Дня 6-го серпня в мешканю при улиці св. Софії найшли М. Ольгу Рідль, молоду і гарну жінку банкового урядника повішену на гаку від лампи. Уста нещасної були закнебльовані, так що невідомо, чи смерть наступила із-за повішеня, чи через удушенє. Слідів убийник не оставив ніяких. Жертва загадочного злочину була донькою радника будівництва і члена Ставропігії Гавришкевича і з приводу подружжя з Поляком перейшла з гр.-кат. на лат. обряд.

— Пожежа пшениці на просторі сорок моргів. Від іскри, яка упала з локомотиви поїзду в окресности Замоства запалила ся спіла пшениця. Пожежа обіймала в недовзі ціле поле, згоріло сорок моргів пшениці.

— Воєнні кошти воюючих держав. Суму всіх воєнних коштів за чотири роки світової війни обчислюють на 650 до 700 мільярдів марок. Не ціла третина з сеї кольосальної суми припадає на осередні держави. При кінці четвертого року воєни ли місячні воєнні кошти антант 15.3 мільярдів, а осередних держав 58 мільярдів. В Німечині припадає на одну голову 1.800 марок, у Франції 2.800, а в Англії 3.500 марок воєнного обтяженя.

Провірте Ваші поліси

на обезпечення Ваших будинків в „Дністрі“, чи не за низько асекуровані Ваші будинки, і в разі потреби підвищити обезпечену суму до висоти правдивої вартості, бо Товариство ніколи не виплатує відшкодування понад обезпечену суму, хочби дійсна вартість була вища. (6)

О П О В І С Т К И

Четвер дня 8-го серпня 1918.

Мист.: 8-го серпня гр.-кат.: Брмолан смт., римо-кат.: Киріака.

Завтра: 9-го серпня гр.-кат.: Панталем., римо-кат.: Романа.

Дирекція прив. української гімназії з правом прилюдности в Чорткові подає до відома: 1) вступні іспити до приготавлюючої і I. класи відбудуться по фєрїях 2. і 3. вересня; 2) запис учеників, що вже здали іспит до I. класи перед фєрїями, і учеників до класу II—IV. буде 1 і 2 вересня; 3) вступні іспити до класу II—IV. будуть 5—8 вересня; 4) шкільний рік 1918/19 розпочнеся 3 вересня с. р. богослуженням; 5) в бурєі Кружка УПТ. найде приют 20—30 учеників, що зголосяться до Старшини Кружка найпізнійше 25. серпня 1918. — Ученики, що вперше вступати муть до закладу, мають явити ся в товаристві вітця, матери або опікуна і принести: а) метрику хрещєня, б) шкільне свідєцтво того закладу, де передєше побірали науку, з потвердженєм Дирекції, що можна їх приймати до другого закладу.

Фотографічні знімки. В обох українських книгарнях є до набутия слїдуючі картини: 1) Руїни гетьманської палати в Батуринї (3 К). 2) Група розоруженої Німїцї „сильної“ дївїзї (4 К) та послїдня сторїнка берестейського договору з підписами всіх членів делегації.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Красний адвокат

Др Петро Рондяк в Косові

пошукує рутинезованого солїдїтатора від 1 вересня. 283 6—6

До Всєч. Духовенства!

Чи сєляни Вашої парохїї знають, що одним з найліпших способєв ошадности в цілї забезпечєня родина є обезпечєне на житє в одїноким Українським Товариствєм взаїмних обезпечєнь на житє і ренти

„КАРПАТІІ“

у Львові ул. Руська ч. 18.

В народнім інтерєсі лежить щоб ідея житєвого обезпечєня прийняла ся серед нашого сєлянства.

Від нашого патріотичного духовенства залежить щоби кожда новонароджена дїтина була обдарована житєвою полісою „Карпатїї“

548/6

Др Яремкевич,

лікар дїтий, ординує в Перемишлї, ул. Замкєна ч. 6. 1—3

Адвокат

Др Стефан Брикович

відкрив адвокатську канцєлярїю

в Тернополї,

при улиці Копєрника, ч. 18. (партер) 285

Оборонець

Др Зарицький

мешкає тепер при ул. Панськїй ч. II, з. I. поверх.

ОГОЛОШЕННЯ.

Купці, ремїсн. і промисловці

зі Львова і других міст Галичини, які хотять користати з воєнних кредитів, під дуже легкими услївами, дальше всі війною пошкодованї фаховці з міст і сїл в справї безповоротної субвенції з ц. к. Намїсництва, кр. Централї для роси відб. Галичини, Секція III. зовлять сейчас зголосити ся по інформациї і формулярї особисто між 9—2 в пол. що дня, або письменно до нас. Любитєлів укр. пром. й торг. прєсїмо в членї до співпраці. Високе К. 2, владка К. 6. Укр. Тов. для поширєня ремєсла й промїслу, Львів, вул. Руська ч. 3. 293 5—6

Інтєлігентної жєнщини до ведєня захвєту сирїт пошукує ся. Зголошєня з поданєм услївий слати на адресу: Гр. кан. Уряд парохїальний в Журавнї. 299 3—3

Де є глина там будуйте дахівкарїї. Проект пляни та машини висєлає: Іжж. Я. Вінцовський, Львів Новий Свїт 20.

Потрїбна інтєлігентна сила. Знаєє німєцької мови в письмі і словї, гарне виробленє письмо. Год. уряд. від 8—12 і від пів 4—6-ої. Платия 200 К. Зголошєня: ул. Чарнецького 26, I. брама II. пов. 16 дверї.

Хтоби знав про судьбу Дра Яворського Алтона, поручника I. Рї. 95. Комп. 14. Ера. Комп. I. зовлєть ласкаво подати до Адмін. „Укр. Слова“, Сикотуська ч. 21.

Управитєля Канцєлярїї відновїдєно образованого по можности з практикою глядає Фїлія „Сїльського Господаря“ в Дрогобичї сейчас за винагорєдженєм після умовк. Зголошєня присилати до Видїлу Ф. „С. Г.“ на руках є. Василя Куликєвича в Дрогобичї вул. Стрийська. 304

Від адм. „Укр. Слова“

Вп. предплатників прєсїмо о надїсланє залягаючої предплати.

Красни для фарбованя одежі і матерїй

звїсної, найліпшої марки

„Тєкля“ (Tekla)

вї всіх красках; для відпродавцїв по К. 30— за 100 пачок franco за послїплатою, — при більшим відборї відповідний рабат. — Найменша висилка 140 пачок в картонї. Замовлєня на адресу заступника фірми:

С. Л. Шнайдер. Львів, Стрїлецька пл. 2. S. L. Schneider Lemberg Strzelcecki platz 2.

168

СПІВАНІК

Українських Сїчових Стрїльцїв

заходом „Артлєстичної Горєтки Українських Сїчових Стрїльцїв“, Відєнь 1918. На гарнім паперї, в оправї. На 128 стор. 83 піснї з нотами на одній голос. 68 образків. Цїна 5 К. Найспїдїйше замовляти за послїплатою на адресу: Zentralleitung der Ukrainischen Legion Wien VIII. Lederergasse 20. ч. 81. 12—12.

ФАРБИ

до фарбованя матерїй в ріжних барвах з приписом ушити поручає

I. Борис, Перемишль.

При замовлєнях подавати вагу матерїй. 248 16—15

Важне для господарєв і господарських спілєк!

СМАРОВОЛО

до возів першої якостї, уживає австрїйським і німєцьким військом продає ся вагонами. Зголошєня під „Смаруй“ до адмінїстрації „Українського Слова“. 253 12—10

Важне для всіх! Книжка на часї!

Вже вийшла друком і продає ся книжка видана Т-вом „Сїльський Господар“, написана Володимиром Цєлевичом:

„Про воєнні чинїтьби і списуванє воєнних шнїд“.

Є се практичний порадник, заосмотрєний взорами зголошєнь, ріжними тарифами і табєлями обчислєнь. Кождий, кому війська щось зарєквіровало, кнїждий, хто має воєнні шкєди, повинєн собі його прочитати. Книжка єл члєнить 13 аркушїв друку, а коштує всего 5 К. 40 ест., з поручєнкою поштовою перєсылкою 6 К. Найліпше замовляти в Краснім господарським Т-вї „Сїльський Господар“ у Львові ул. Зїморєвич ч. 20. 278 8—8

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:	В краю і державі:	За границєю:
На рік . . . . . 44—К.	56—К.	На Україні . . . . . 56 карб.
„ півроку . . . . . 22— „	28— „	В Німєчинї . . . . . 56 мар.
„ чвєртєроку 12— „	15— „	В інших державках . . . . . 84 фр.
„ місяць . . . . . 4— „	5— „	

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрїчка двошмальтова або її місце 60 с.; в надїсланїм 1 К.; в оповїстках 150 К.; в редакційній частї перед або по новинах 2 К., Некрольога 2 К. Слова тєвстим друком подвійно. Оголошєня на суботу і недїлю подвійно. Постійні оголошєня за осїбною умовою.